

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

شماره چاپ 1332

شماره ثبت 552

دوره دهم - سال سوم

تاریخ چاپ 1397/12/27

یک شوری

طرح تشکیل استان اصفهان شمالی

کمیسیون‌های ارجاعی

امور داخلی کشور و شوراها

اصلی:

امنیت ملی و سیاست خارجی - برنامه و بودجه و محاسبات

فرعی:

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً طرح ذیل که به امضای 33 نفر از نمایندگان رسیده است، جهت طی مراحل قانونی تقدیم می شود.

مقدمه (دلایل توجیهی):

استان های بزرگ مقیاس کشور به دلیل وسعت جغرافیایی و تعدد زیاد شهرستان ها دچار یک ناکارآمدی در عملکرد است و در نتیجه آن نارضایتی مردمی و کاهش سطح رفاه اجتماعی و کندی توسعه منطقه ای بروز می کند. بوروکراسی و تمرکز امور در مرکز استان و فاصله زیاد شهرستان ها تا مرکز استان موجب می شود هزینه اجرای امور افزایش یافته و تردهای فراوان برای پیگیری امور و دریافت مجوزها موجب خسارت مالی و جانی شود. لذا با توجه به مجموع این دلایل و به جهت حذف عوارض ناشی از نارضایتی های مردمی و بوروکراسی های پیچیده و مایوس کننده اداری و همچنین تقویت انسجام اجتماعی و افزایش مشارکت مردمی در عرصه رشد و آبادانی منطقه ای طرح ذیل پیشنهاد می شود:

ساداتی نژاد - سالک کاشانی - نوریان - محمدی (تهران) - حاجی بابایی -
بت کلیا - قاضی پور - احمدی لاشکی - جلودارزاده - سیاوشی شاه عنایتی - مافی -
بختیار گلپایگانی - محجوب - کوچکی نژادارم ساداتی - نوروزی - اولادقباد -
امیر حسنخانی - آزادی خواه - بیرانوندی - عبادی - پورابراهیمی داورانی -
شیران خراسانی - طباطبایی نژاد - حسینعلی شهریاری - آشوری تازیانی -

نیکزادی پناه - سید محسن علوی - بهمنی - هزار جریبی - خانمی -
اختیاری کسنویه یزد - نگهبان سلامی - رنجبرزاده

عنوان طرح:

تشکیل استان اصفهان شمالی

ماده واحده - نظر به وسعت جغرافیایی و تعداد زیاد شهرستان‌های استان اصفهان و مسافت بین شهرستان‌ها با مرکز استان و طولانی شدن فرآیند تصمیم‌گیری و بوروکراسی خسته‌کننده اداری در استان و عدم رضایت مردمی در پیگیری کارها و هزینه‌های زیاد تردد شهرستان‌های شمال استان برای مراجعه به مرکز استان و نظر به موقعیت و شرایط حاکم بر اوضاع اجتماعی و فرهنگی منطقه شمال استان اصفهان، تشکیل استانی مرکب از شهرستان‌های کاشان، آران و بیدگل، نطنز، اردستان، گلپایگان، خوانسار، خور و بیابانک و ناین پیشنهاد می‌شود.

لذا با توجه به ضرورت تشکیل این استان که می‌تواند خدمات ارزشمندی را به نظام جمهوری اسلامی و مردم عزیز منطقه شمال استان ارائه کند، نسبت به طرح موضوع اقدام لازم به عمل آید.

هیأت‌رئیس‌ه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (4)

قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر

معاونت قوانین در مورد طرح تشکیل استان اصفهان شمالی تقدیم می‌شود.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (2) و (4) ماده (4) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:

۱- سابقه تقدیم:

ماده 130- C قبلاً تقدیم نشده است.

- E قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در E مجلس / E کمیسیون (موضوع اصل 85 قانون اساسی) رد شده و اینک:

E با تغییر اساسی E با تقاضای کتبی 50 نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)

E پیش از انقضاء شش ماه E بدون تغییر اساسی

E با انقضاء شش ماه E با تقاضای کتبی کمتر از 50 نفر از نمایندگان

مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس E می‌باشد.

E نمی‌باشد.

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

E رعایت شده است.

در طرح تقدیمی آیین نگارش قانونی و ویرایش ادبی E رعایت شده است. (با اعمال نظر کارشناسی)

C رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود

۳- از نظر آیین نامه داخلی مجلس (شکلی):

الف - ماده 127-

اول - حداقل امضاء لازم (15 نفر) C دارد.
E ندارد.

دوم - موضوع و عنوان مشخص C دارد.
E ندارد.

سوم - دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه C دارد.
E ندارد.

چهارم - موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان C دارد.
E ندارد.

ب - ماده 138 - طرح تقدیمی دارای C یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان C ماده واحد مواجه با ایراد C نمی‌باشد.
E بیش از یک موضوع E مواد متعدد E می‌باشد.

۴- در اجرای بند(۴) ماده(۴) قانون تدوین و تنسیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

اول: از نظر قانون اساسی؛

طرح تقدیمی با قانون اساسی بطور کلی مغایرت ج ندارد.

د دارد، اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

دوم: از نظر سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز؛

طرح تقدیمی با سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز مغایرت ج ندارد.

د دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ج ندارد.

د دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

چهارم: از نظر آیین‌نامه داخلی مجلس (ماهوی)؛

الف- طرح تقدیمی با قانون آیین‌نامه داخلی مجلس مغایرت د ندارد.

د دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

د شده است.

ب- ماده 140- رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی ج نشده است، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

ج- ماده 181- موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب ج نمی‌شود و نیاز به $\frac{2}{3}$ رأی نمایندگان ج ندارد.

$\frac{2}{3}$ می‌شود د دارد.

تعداد دو برگ اظهارنظر به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیر کل تدوین قوانین

۵- طرح تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند(۵) اصل(۱۵۶) قانون اساسی مغایرت د ندارد.
د دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

ضمیمه نظر اداره کل تدوین قوانین

بیان مستندات و دلایل مغایرت:

1- در نگارش طرح تقدیمی علاوه بر عدم رعایت ادبیات تقنینی، اصول نگارش متون قانونی نیز مراعات نشده است. بدین توضیح که عبارت «نظر به وسعت... تا منطقه شمال استان اصفهان» در صدر و عبارت «لذا با توجه به... تا انتها» در ذیل ماده واحد هدف، فلسفه و ضرورت ارائه طرح آمده است که باید به مقدمه توجیهی منتقل گردد.

2- وفق قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب 1362/4/15، رعایت دو امر ضروری است:

الف) طبق تبصره (1) ماده (9) قانون مزبور، جمعیت استان جدید باید حداقل یک میلیون نفر باشد در غیر این صورت امکان ایجاد آن وجود ندارد.

ب) در طرح تقدیمی انتخاب مرکز استان جدید مغفول مانده است. قابل توجه است طبق تبصره (2) ماده (9) قانون تعاریف و تقسیمات کشوری مصوب 1362/4/15 در انتخاب مرکز استان جدید باید جنبه‌های گوناگون از جمله مسائل سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، طبیعی و اجتماعی در نظر گرفته شود.

3- در صورت تصویب این طرح، عنوان «استان اصفهان شمالی» تداعی گر وجود استانی دیگر بنام استان اصفهان جنوبی است، حال آنکه چنین استانی وجود ندارد. پیشنهاد می‌شود عنوان استان جدید به «کاشان» اصلاح و با مرکزیت همین شهر دایر گردد.

4- استفاده از لغت بیگانه «بوروکراسی» در مقدمه و متن طرح حاضر مغایر اصل پانزدهم (15) قانون اساسی است.

5- با توجه به سوابق قانونی مشابه طرح تقدیمی از جمله قانون ایجاد استان قم مصوب 1375/2/4 و قانون ایجاد استان قزوین مصوب 1376/3/4 که از طریق لایحه و انجام کارشناسی لازم به مجلس تقدیم شده بود، مناسب است ایجاد استان جدید نیز با این سازو کار باشد در صورت اصرار طراح محترم با توجه به لزوم رعایت اصول نگارش متون قانونی، عنوان و متن طرح به شکل زیر تنظیم و ارائه گردد:

طرح ایجاد استان کاشان

ماده واحده - استان «کاشان» به مرکزیت شهر «کاشان» و متشکل از شهرستان‌های آران و بیدگل، نطنز، اردستان، گلپایگان، خوانسار، خور و بیابانک و نایین، تأسیس می‌شود.

تبصره - با انتزاع شهرستان‌های فوق از محدوده استان اصفهان، کارکنان سازمانی، وسایل و تجهیزات، بودجه و اعتبارات مربوط به تناسب از محل امکانات استان اصفهان کسر و به استان جدید تخصیص داده شده و منتقل می‌گردد. معاون اول ریاست جمهوری، وزیر کشور و امور اقتصادی و دارایی و رؤسای سازمان‌های «برنامه و بودجه» و «اداری و استخدامی» مسؤول اجرای حکم این تبصره خواهند بود.

6- طرح تقدیمی دارای بار مالی و مغایر اصل هفتاد و پنجم (75) قانون اساسی است.

7- این طرح نیاز به کار مطالعاتی و تحقیقاتی بیشتری دارد و لازم است نظر کارشناسی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی اخذ گردد.

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (1) و (3) ماده (4) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می شود:

۱- در اجرای بند (۱):

الف- در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض £ وجود ندارد.

£ وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

ب- در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط £ وجود ندارد.

£ وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

۲- در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسی های به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع £ لازم است.
 £ لازم نیست.

تعداد هفت برگ سوابق قانونی و نظر اداره کل به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین نظر اداره کل به انضمام سوابق قانونی

الف - نظر اداره کل

- 1- تشکیل استان جدید نیازمند ایجاد تشکیلات جدید و در نتیجه منجر به افزایش هزینه های عمومی دولت و مغایر اصل (75) قانون اساسی است.
- 2- از آنجایی که تشکیل یک استان جدید موجب افزایش حجم و ساختار دولت می شود تصویب این طرح مغایر بند «الف» ماده (28) قانون برنامه ششم توسعه است.
- 3- استفاده از واژه انگلیسی «بوروکراسی» مذکور در این طرح مغایر اصل (15) قانون اساسی است.
- 4- عبارت «نظر به وسعت جغرافیایی... منطقه شمال اصفهان» مذکور در متن این طرح ماهیت دلایل توجیهی داشته و شایسته تصویب به عنوان متن قانون نیست.
- 5- در مورد تشکیلات اداری، نحوه اداره و ساز و کار استان جدید تعیین تکلیف نشده است.
- 6- مطابق تبصره (1) ماده (9) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری، استان جدید در صورتی قابل تشکیل است که «حداقل یک میلیون نفر جمعیت داشته باشد».
- 7- پیشنهاد می شود مرکز استان جدید نیز در طرح مشخص شود.

ب - سوابق قانونی

جدول سوابق قانونی طرح تشکیل استان اصفهان شمالی

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	مواد
1	قانون تقسیمات کشور و وظایف فرمانداران و بخشداران	1316/8/16	2-1
2	قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری با اصلاحات و الحاقات بعدی	1362/04/15	کل مواد
3	قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (1396 - 1400) با اصلاحات و الحاقات بعدی	1395/12/14	بند الف ماده 28

قانون تقسیمات کشور و وظایف فرمانداران و بخشداران مصوب شانزدهم آبانماه 1316

ماده اول - (اصلاحی 1316/10/19) کشور ایران مطابق نقشه و صورت ضمیمه بده استان و چهل و نه شهرستان تقسیم میشود هر استان مرکب از چند شهرستان و هر شهرستان مرکب از چند بخش و هر بخش مرکب از چند دهستان و هر دهستان مرکب از چند قصبه و ده خواهد بود.

ماده دوم - (اصلاحی 1316/10/19) استانهای کشور و شهرستان های تابعه آنها عبارتند از:

- 1- استان یکم که تشکیل میشود از شهرستانهای.
 - 1- زنجان 2- قزوین 3- ساوه 4- سلطان آباد 5- رشت 6 - شهنسوار.
 - 2- استان دوم که تشکیل میشود از شهرستانهای.
 - 1- قم 2- کاشان 3- تهران 4- سمنان 5- ساری 6 - گرگان.
 - 3- استان سوم که تشکیل میشود از شهرستانهای.
 - 1- تبریز 2- اردبیل.
 - 4- استان چهارم که تشکیل میشود از شهرستانهای.
 - 1- خوی 2- رضائیه 3- مهاباد 4- مراغه 5 - بیجار.
 - 5- استان پنجم که تشکیل میشود از شهرستانهای.
 - 1- ایلام 2- شاه آباد 3- کرمانشاهان 4- سنندج 5- ملایر 6 - همدان.
 - 6- استان ششم که تشکیل میشود از شهرستانهای.
 - 1- خرم آباد 2- گلیایگان 3- اهواز 4- خرمشهر.
 - 7- استان هفتم که تشکیل میشود از شهرستانهای.
 - 1- بهبهان 2- شیراز 3- بوشهر 4- فسا 5- آباده 6- لار
 - 8- استان هشتم که تشکیل میشود از شهرستانهای.
 - 1 کرمان 2- بم 3- بندرعباس 4- خاش 5- زابل.
 - 9- استان نهم که تشکیل میشود از شهرستانهای.
 - 1- بیرجند 2- تربت حیدریه 3- مشهد 4- قوچان 5 بجنورد 6- گناباد 7- سبزوار.
 - 10- استان دهم که تشکیل میشود از شهرستانهای.
 - 1- اصفهان 2- یزد.

تبره 1- وزارت داخله شهرستانها را با رعایت عده سکنه مساحت و وضعیت طبیعی به بخشهایی تقسیم و بعدا عده قطعی بخش ها را برای تصویب به مجلس شورای ملی پیشنهاد میکند.
تبره 2- وزارت داخله میتواند با تصویب هیئت وزراء تقسیمات داخلی کشور یا مرکز آنها یا حدود شهرستانها را تغییر دهد و پس از آزمایش و رفع نواقص تقسیمات قطعی را برای تصویب تقدیم مجلس شورای ملی مینماید.

تبره 3- (الحاقی 1316/10/19) جزائر مجاور هر یک از شهرستانها تابع آن شهرستان خواهند بود.

قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب 1362/04/15 با اصلاحات و الحاقات بعدی

فصل اول - تعاریف

ماده 1- عناصر تقسیمات کشوری عبارتند از: روستا، دهستان، شهر، بخش، شهرستان و استان.

ماده 2- روستا واحد مبداء تقسیمات کشوری است که از لحاظ محیط زیستی (وضع طبیعی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی) همگن بوده که با حوزه و قلمرو معین ثبتی یا عرفی مستقل که حداقل تعداد 20 خانوار یا صد نفر اعم از متمرکز یا پراکنده در آنجا سکونت داشته باشند و اکثریت ساکنان دائمی آن بطور مستقیم یا غیر مستقیم به یکی از فعالیتهای کشاورزی، دامداری، باغداری بطور اعم و صنایع روستائی و صید و یا ترکیبی از این فعالیتها اشتغال داشته باشند و در عرف بعنوان ده، آبادی، دهکده یا قریه نامیده میشود است.

تبره 1- مزرعه نقطه جغرافیائی و محلی است کشاورزی که بنا به تعریف روستا نبوده و بدو شکل مستقل و تابع شناخته میشود.

تبره 2- مکان به نقطه ای اطلاق میشود که بنا به تعریف روستا نبوده و بیشتر محل انجام فعالیتهای غیر کشاورزی (کارخانه، ایستگاه، کارگاه، قهوه خانه و نظائر آنها) است که به دو شکل مستقل و تابع شناخته میشود.

تبره 3- مزرعه و مکان تابع در محدوده ثبتی یا عرفی روستای متبوع خود بوده و بطور کلی از لحاظ نظام تقسیمات کشوری جزو آن محسوب میشود.

تبره 4- مزرعه و مکان مستقل دارای محدوده ثبتی یا عرفی معین و مستقل بوده و از لحاظ نظامات اداری زیر پوشش واحد تقسیماتی مربوطه حسب مورد میباشد.

ماده 3- دهستان کوچکترین واحد تقسیمات کشوری است که دارای محدوده جغرافیائی معین بوده و از بهم پیوستن چند روستا، مکان، مزرعه همجوار تشکیل میشود که از لحاظ محیط طبیعی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی همگن بوده و امکان خدمات رسانی و برنامه ریزی در سیستم و شبکه واحدی را فراهم مینماید.

تبره 1- حداقل جمعیت دهستان با در نظر گرفتن وضع پراکندگی و اقلیمی کشور به سه درجه تراکمی بشرح زیر تقسیم میشود.

الف - تراکم زیاد 8000 نفر.

ب - تراکم متوسط 6000 نفر.

ج - تراکم کم 4000 نفر.

تبره 2- دهستانهای موجود که از نظر وسعت، جمعیت و دسترسی دارای تراکم مطلوب

بوده در قالب موجود باقی و آن تعداد از دهستانهایی که از این لحاظ نامتناسب میباشند از طریق تقسیم و یا ادغام تعدیل و به دهستانهای جدید تبدیل خواهند شد.

تبصره 3- مرکز دهستان منحصراً روستائی از همان دهستان است که مناسبترین مرکز خدمات روستائی آن محدوده شناخته میشود.

ماده 4- شهر، محلی است با حدود قانونی که در محدوده جغرافیائی بخش واقع شده و از نظر بافت ساختمانی، اشتغال و سایر عوامل، دارای سیمائی با ویژگیهای خاص خود بوده بطوریکه اکثریت ساکنان دائمی آن در مشاغل کسب، تجارت، صنعت، کشاورزی، خدمات و فعالیتهای اداری اشتغال داشته و در زمینه خدمات شهری از خودکفائی نسبی برخوردار و کانون مبادلات اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی حوزه جذب و نفوذ پیرامون خود بوده و حداقل دارای ده هزار نفر جمعیت باشد.

تبصره 1- (اصلاحی 1390/03/31) تعیین محدوده شهری به پیشنهاد شورای شهر و تصویب وزارتین کشور و راه و شهرسازی خواهد بود.

تبصره 2- محله، مجموعه ساختمانهای مسکونی و خدماتی است که از لحاظ بافت اجتماعی ساکنانش خود را اهل آن محل میدانند و دارای محدوده معین است حدود محله های شهر تابع تقسیمات شهرداری خواهد بود.

تبصره 3- منطقه، در شهرهای بزرگ از بهم پیوستن چند محله، منطقه شهری تشکیل میشود.

تبصره 4- حوزه شهری، به کلیه نقاطی اطلاق میشود که در داخل و خارج محدوده قانونی شهر قرار داشته و از حدود ثبتی و عرفی واحدی تبعیت کنند.

تبصره 5- (اصلاحی 1371/02/23) روستاهای مرکز بخش با هر جمعیتی و روستاهای واجد شرایط چنانچه دارای سه هزار و پانصد نفر جمعیت باشند شهر شناخته می شوند.

ماده 5- بخش عشایری واحدی است از تقسیمات کشوری که با داشتن یک بخشدار سیار مسئول گرفتن خدمات و هماهنگی با ادارات مربوطه خواهد بود و عشایر در فصول مختلف در هر منطقه که اسکان میکنند تابع فرمانداری و استانداری همان منطقه هستند.

ماده 6- بخش واحدی است از تقسیمات کشوری که دارای محدوده جغرافیایی معین بوده و از بهم پیوستن چند دهستان همجوار مشتمل بر چندین مزرعه، مکان، روستا و احیاناً شهر که در آن عوامل طبیعی و اوضاع اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی واحد همگنی را بوجود می آورد بنحوی که با در نظر گرفتن تناسب، وسعت، جمعیت، ارتباطات و دسترسی و سایر موقعیتهای، نیل به اهداف و برنامه ریزیهای دولت در جهت احیاء امکانات طبیعی و استعدادهای اجتماعی و توسعه امور رفاهی و اقتصادی آن تسهیل گردد.

تبصره 1- (اصلاحی 1389/12/04) حداقل جمعیت محدوده هر بخش، با در نظر گرفتن وضع پراکندگی و اقلیمی کشور به دو درجه تراکمی به شرح زیر تقسیم شده است:

الف - مناطق با تراکم زیاد سی هزار نفر.

ب - مناطق با تراکم متوسط بیست هزار نفر.

تبصره 2- (اصلاحی 1389/12/04) در نقاط کم تراکم، دورافتاده، مرزی، جزایری، جنگلی، کویری و نقاط محروم و توسعه نیافته و همچنین جمعیت عشایری که بیش از شش ماه در منطقه حضور دارند با توجه به کلیه شرایط اقلیمی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی تا حداقل ده هزار نفر جمعیت با تصویب هیأت وزیران و در موارد استثنائی با تصویب مجلس، جمعیت بخش می تواند کمتر از میزان فوق باشد.

تبصره 3- مرکز بخش، روستا یا شهری، از همان بخش است که مناسبترین کانون طبیعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی آن محدوده شناخته میشود.

کلیه روستاهایی که در حریم شهرها قرار دارند با تشخیص و درخواست فرماندار آن شهرستان به شهر مربوطه الحاق می گردد.

ماده 7- شهرستان واحدی از تقسیمات کشوری است با محدوده جغرافیائی معین که از بهم پیوستن چند بخش همجوار که از نظر عوامل طبیعی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی واحد متناسب و همگنی را بوجود آورده اند.

تبصره 1- حداقل جمعیت شهرستان با در نظر گرفتن وضع پراکندگی و اقلیمی کشور به دو درجه تراکمی بشرح زیر تقسیم میشود.

الف- تراکم زیاد 120000 نفر.

ب- تراکم متوسط 80000 نفر.

تبصره 2- (اصلاحی 1389/12/04) در نقاط کم تراکم، دورافتاده، مرزی، جزایری و کویری و نقاط کمتر توسعه یافته (طبق فهرست سالانه دولت) با توجه به کلیه شرایط اقلیمی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی با تصویب هیئت وزیران و در موارد استثنائی با تصویب مجلس شورای اسلامی میتواند کمتر از 50 هزار نفر باشد

تبصره 3- مرکز شهرستان یکی از شهرهای همان شهرستان است که مناسبترین کانون طبیعی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی آن محدوده شناخته میشود.

ماده 8- وزارت کشور موظف است ظرف مدت 3 ماه با همکاری سازمان برنامه و بودجه و مرکز آمار درجات تراکم را تعیین و تصویب هیئت وزیران برساند.

ماده 9- استان، واحدی از تقسیمات کشوری است با محدوده جغرافیائی معین، که از بهم پیوستن چند شهرستان همجوار با توجه به موقعیتهای سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و طبیعی تشکیل میشود.

تبصره 1- وزارت کشور بنا به ضرورت میتواند با تصویب هیئت وزیران با انتزاع و الحاق روستاها، بخشها یا شهرستانهای مجاور، استانها را تعدیل نماید. مگر آنکه بتصویب مجلس شورای اسلامی ایجاد استان جدید ضروری شناخته شود. استان جدید باید حداقل یک میلیون نفر جمعیت داشته باشد.

تبصره 2- مرکز استان یکی از شهرهای همان استان است که مناسبترین کانون سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، طبیعی و اجتماعی آن استان شناخته میشود.

ماده 10- دولت موظف است با حفظ جهات سیاسی اجتماعی هر روستا را به نزدیکترین مرکز دهستان و هر دهستان را به نزدیکترین مرکز بخش و هر بخش را به نزدیکترین مرکز شهرستان و هر شهرستان را به نزدیکترین مرکز استان منضم نماید.

ماده 11- بخشها، شهرها، شهرستانها و استانهاییکه فاقد شرایط مذکور در این قانون هستند با همان عنوان باقی میمانند، دولت موظف است حتی الامکان اینگونه واحدها را با شرایط

مندرج در این قانون منطبق گرداند

فصل دوم- نظام تقسیمات کشوری

ماده 12- از لحاظ نظام اداری دهستان تابع بخش و بخش تابع شهرستان و شهرستان تابع استان و استان تابع تشکیلات مرکزی خواهد بود.

ماده 13- هر گونه انتزاع، الحاق، تبدیل، ایجاد و ادغام و نیز تعیین و تغییر مرکزیت و تغییر نام و نامگذاری واحدهای تقسیمات کشوری، بجز استان بنا به پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیئت وزیران خواهد بود.

نظر مجلس

ماده واحده (مصوب 1362/4/15)- تبدیل روستا به شهر طبق ماده 13 قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری بنا به پیشنهاد وزارت کشور و تصویب هیأت وزیران خواهد بود.

ماده 14- رعایت محدوده کلیه واحدهای تقسیماتی برای تمامی واحدها و سازمانهای اداری (اجرائی و قضائی) و نهادهای انقلاب اسلامی کشور لازم است.

تبصره 1- (اصلاحی 1372/02/19) نیروهای نظامی در ارتباط با دستورالعمل های شورای دفاع و اجرای وظایف سازمانی خود در هر محدوده با اطلاع نماینده سیاسی دولت و شرکت سهامی راه آهن جمهوری اسلامی ایران در ارتباط با تقسیم بندی حیطه نظارتی نواحی راه آهن گمرک جمهوری اسلامی ایران بنا به ماهیت وظایف در ارتباط با تقسیم بندی حیطه نظارتی مناطق گمرک و ایجاد یا استقرار گمرکات وسیع در سطوح مدیریت کل یا اداره در نقاط مرزی و بانکها در خصوص تأسیس شعب در غیر مراکز دهستانها از این ماده مستثنی خواهند بود.

تبصره 2- حوزه های انتخابات مجلس شورای اسلامی حتی الامکان منطبق بر محدوده شهرستانها و هر حوزه انتخاباتی متشکل از یک یا چند شهرستان خواهد بود. محدوده حوزه های انتخابات را قانون معین میکند.

تبصره 3- (اصلاحی 1364/01/18) وزارت کشور موظف است حداکثر ظرف یکسال از تاریخ تصویب این قانون لایحه قانونی محدوده حوزه های انتخاباتی را همراه با جداول و نقشه مربوطه تهیه و جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

تبصره 4- (الحاقی 1364/01/18) دولت موظف است ظرف 3 ماه از تاریخ تصویب این قانون

آمار جمعیت شهرها را توسط مرکز آمار و آمار جمعیت روستاها را توسط جهاد سازندگی با استفاده از نتایج آمارگیریهای انجام شده کشور بر آورد و به وزارت کشور اعلام نماید. تبصره 4 الحاقی - (اصلاحی 1372/02/19) سایر موارد مستثنی از شمول این ماده بنا به پیشنهاد مشترک دستگاه ذی ربط و وزارت کشور و تصویب هیأت وزیران مجاز خواهد بود. ماده 15- وزارت کشور موظف است ظرف مدت 3 ماه لایحه قانونی حدود وظایف و اختیارات مسئولین واحدهای تقسیمات کشوری را تهیه و جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

ماده 16- وزارت کشور موظف است ظرف 6 ماه از تاریخ تصویب این قانون آئین نامه های اجرائی آنرا تهیه و پس از تصویب هیئت دولت به مورد اجراء گذارد. ماده 17- دولت موظف است همزمان با تهیه آئین نامه های اجرائی آخرین آمار جمعیت کشور را تهیه و بر اساس آن این قانون را اجراء نماید.

ماده 18- وزارت کشور موظف است اجراء این قانون را از نقاط دورافتاده و محروم آغاز نماید. قانون فوق مشتمل بر هجده ماده و بیست و دو تبصره در جلسه روز چهارشنبه پانزدهم تیر ماه یکهزار و سیصد و شصت و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ 1362 / 4 / 20 به تأیید شورای نگهبان رسیده است. رئیس مجلس شورای اسلامی - اکبر هاشمی

قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (1400 - 1396) مصوب 1395/12/14 با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده 28- در راستای اصلاح نظام اداری، موضوع "صرفه جویی در هزینه های عمومی کشور با تأکید بر تحول اساسی در ساختارها، منطقی سازی اندازه دولت و حذف دستگاههای موازی و غیرضرور و هزینه های زاید، اقدامات زیر انجام می شود:

الف- کاهش حجم، اندازه و ساختار مجموع دستگاههای اجرائی به استثنای مدارس دولتی در طول اجرای قانون برنامه، حداقل به میزان پانزده درصد (15%) نسبت به وضع موجود (حداقل پنج درصد (5%) در پایان سال دوم) از طریق واگذاری واحدهای عملیاتی، خرید خدمات و مشارکت با بخش غیردولتی با اولویت تعاونی ها، حذف واحدهای غیرضرور، کاهش سطوح مدیریت، کاهش پستهای سازمانی، انحلال و ادغام سازمان ها و مؤسسات و واگذاری برخی از وظایف دستگاههای اجرائی به شهرداری ها و دهیاری ها و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی با تصویب شورای عالی اداری

تبصره- انحلال، انتزاع و ادغام مؤسساتی که به موجب قانون تأسیس شده است، صرفاً با تصویب مجلس شورای اسلامی امکان پذیر می باشد.